

MEGHÍVÓ

**Felekezetek, egyházpolitika, identitás
Magyarországon és Szlovákiában
1945 után**

**Konfesie, cirkevná politika, identita
po roku 1945 na Slovensku a v Maďarsku**

A Magyar–Szlovák Történész Bizottság konferenciája

Konferencia Komisie slovenských a maďarských historikov

2007. június 13–15.

13–15. júna 2007

MTA Társadalomkutató Központ,
Jakobinus Terem
(1014 Budapest, Országház u. 30.)

Szinkrontolmácsolást biztosítunk! ◆ Tlmočenie je zabezpečené!

Június 13.

14.00–14.15 A KONFERENCIA MEGNYITÁSA ◆ OTVORENIE KONFERENCIE: JURAJ MIGAŠ, *a Szlovák Köztársaság budapesti nagykövete – veľvyslanec Slovenskej republiky v Budapešti* és PÓK ATTILA, *a Magyar Történelmi Társulat főtitkára – vedúci tajomník Maďarskej historickej spoločnosti*

Levezető elnök ◆ Predsedajúci sekcie BALOGH Margit (*igazgató, MTA Társadalomkutató Központ*), Jozef HAL'KO (*Cyriľometodská boboslovecká fakulta UK Bratislava*)

14.15–14.35 ŠTEFAN ŠUTAJ (*igazgató, Ústav regionálnych a národnostných štúdií Prešovskej univerzity*)–
ŠAV, MÁRIA HOMIŠINOVÁ (*Spoločenskovedný ústav Košice*):

Náboženstvo a cirkev vo výskumoch Spoločenskovedného ústavu SAV po roku 1989 ◆
Vallás és egyház a SZTA Társadalomtudományi Intézetének 1989 utáni kutatásaiban

14.35–14.55 FAZEKAS CSABA (*dékan, Miskolci Egyetem*):

Egyháztörténeti kutatások és műhelyek Magyarországon ◆ Výskum cirkevných dejín v
inštitúciách v Maďarsku

14.55–15.15 GERGELY JENŐ (*tanszékegyetemi tanár, ELTE BTK*):

Vallási és nemzeti identitás – egyházak, felekezetek és az állam 1945 előtt ♦ Náboženstvo a národná identita – cirkev, konfesie a štát pred rokom 1945

15.15–16.30 Hit, nemzet, történelem. Felekezetek és identitás Közép-Európában a 20. században ♦ Viera, národ, história – Konfesie a identita v strednej Európe v 20. storočí
KEREKASZTAL-BESZÉLGETÉS ÉS VITA ♦ OKRÚHLÝ STŮL A DISKUSIA

Felkért résztvevők ♦ Účastníci:

JOZEF HALKO (*Cyrlometodská boboslovecká fakulta UK Bratislava*), MICHAL BARNOVSKÝ (*Historický ústav SAV, Bratislava*), JAN PEŠEK (*Historický ústav SAV, Bratislava*), KÄFER ISTVÁN (*egyetemi tanár, Pázmány Péter Katolikus Egyetem*), ZOMBORI ISTVÁN (*muzeológus, főosztályvezető, Móra Ferenc Múzeum, Szeged*), SZIGETI JENŐ (*egyetemi tanár, Miskolci Egyetem és Adventista Főiskola*)

Moderátor: SZARKA László (*igazgató, MTA Kisebbségkutató Intézet*)

Június 14.

Levezető elnök ♦ Predsedajúci sekcie: Mária HOMIŠINOVÁ (*Spoločenskovedný ústav SAV, Košice*), FAZEKAS Csaba (*dékan, Miskolci Egyetem*)

9.00–9.30 IVAN PETRANSKÝ (*Ústav pamäti národa, Bratislava*):

Cirkevná politika na Slovensku v rokoch 1945–1948 ♦ Egyházpolitika Szlovákiában 1945–1948 között

9.30–9.50 BALOGH MARGIT (*igazgató, MTA Társadalomkutató Központ*):

„Isten szabad ege alatt”. Egyházpolitika Magyarországon 1945–1948 között ♦ „Pod šírym nebom pána Boha” – Cirkevná politika v Maďarsku v rokoch 1945–1948

9.50–10.10 ROBERT LETZ (*Pedagogická fakulta UK, Bratislava*):

Cirkevná politika štátu na Slovensku v rokoch 1948–1989 ♦ Állami egyházpolitika Szlovákiában, 1948–1989

10.10–10.30 GÁRDONYI MÁTÉ (*főiskolai docens, Veszprémi Hittudományi Főiskola, PPKE*): Túlélés – együttműködés – ellenállás. Egyházi stratégiák a „népi demokráciákban” ♦ Prežitie – spolupráca – odboj. Cirkevné strategie v „ľudovej demokracii”

10.30–11.00 KÉRDÉSEK ÉS VITA ♦ OTÁZKY A DISKUSIA

Levezető elnök ♦ Predsedajúci sekcie: HALÁSZ Iván (*tudományos munkatárs, MTA Jogtudományi Intézet*), Robert LETZ (*Pedagogická fakulta UK, Bratislava*)

11.00–11.20 JAN PEŠEK (*Historický ústav SAV, Bratislava*):

Protestantské cirkev na Slovensku po roku 1945 ♦ Protestáns egyházak Szlovákiában 1945 után

11.20–11.40 TÓTH ÁGNES (*igazgatóhelyettes, MTA Kisebbségkutató Intézet*):

Kitelepítések, egyházak, identitás ♦ Vysídlovanie, cirkev, identita*

11.40–12.00 KISS RÉKA (*tudományos segédmunkatárs, MTA Néprajzi Kutatóintézet*):

Protestánsok lehetőségei Magyarországon – az „oszd meg és uralkodj” elve és gyakorlata
♦ Možnosti protestantov v Maďarsku – „rozdeľuj a panuj” – idea a prax

12.00–12.40 EBÉDSZÜNET

Levezető elnök ♦ Predsedajúci sekcie: Štefan ŠUTAJ (*igazgató, Ústav regionálnych a národnostných štúdií Prešovskej univerzity*), TÓTH Ágnes (*igazgatóhelyettes, MTA Kisebbségkutató Intézet*)

12.40–13.00 STANISLAV KONEČNÝ (*Spoločenskovedný ústav SAV, Bratislava*):

Pravoslávna cirkev na Slovensku po druhej svetovej vojne ♦ A pravoszláv egyház Szlovákiában a második világháború után

13.00–13.20 DUJMOV MILÁN (*teológus, Pécsi Tudományegyetem Középkori és Korajjkori Tanszék PhD-hallgatója*):

Vallási kisebbség és kisebbségi vallás – a magyarországi ortodoxia útkeresése 1945 után ♦ Náboženská menšina a menšinové náboženstvo – maďarská ortodoxná cirkev po roku 1945

13.20–13.40 MICHAL BARNOVSKÝ (*Historický ústav SAV, Bratislava*):

Gréckokatolícka cirkev na Slovensku po druhej svetovej vojne ♦ A görög katolikus egyház Szlovákiában a második világháború után

14.00–14.20 VÉGHSEŐ TAMÁS (*egyház történetész, Szent Atanáz Görög Katolikus Hittudományi Főiskola Egyháztörténelem Tanszék, PPKE BTK Új- és Legújabbkori Tanszék*):

Útkeresés kényszerpályák között: görög katolikusok Magyarországon és Ukrajnában 1945 után ♦ Hľadanie cesty a alternatívy: grékokatolíci v Maďarsku a na Ukrajine po roku 1945

14.20–14.40 JOZEF HAĽKO (*Cyrlometodská boboslovecká fakulta UK Bratislava*):

Katolícka akcia – komunistický režim v boji proti katolíckej cirkvi ♦ Katolikus akció – kommunista rezsim a katolikus egyház elleni harcban

14.40–15.00 FEJÉRDY ANDRÁS (*tudományos segédmunkatárs, MTA Történettudományi Intézet*):

A szocialista tömb és a II. vatikáni zsinat ♦ Socialistický blok a II. vatikányi koncil

15.00– VITA ♦ DISKUSIA

16.00 FOGADÁS ♦ RECEPCIA

18.00–20.00 A Magyar–Szlovák Történész Bizottság zárkörü tanácskozása – Interné zasadnutie Komisie slovenských a maďarských historikov

Június 15.

Levezető elnök ♦ Predsedajúci sekcie: Ivan PETRANSKÝ (*Ústav pamäti národa, Bratislava*), GÁRDONYI Máté (*főiskolai docens, Veszprémi Hittudományi Főiskola, PPKE*)

9.00–9.30 MICHAELA MORAVČIKOVÁ (*riaditeľka Ústavu pre vzťahy štátu a cirkevi Ministerstva kultúry SR, Bratislava*):

Cirkevná politika na Slovensku po roku 1989 ♦ Egyházpolitika Szlovákiában 1989 után

9.30–9.50 CSEPREGI ANDRÁS (*az Oktatási és Kulturális Minisztériumban működő Egyházi Kapcsolatok Titkárságának vezetője*)/FEDOR TIBOR (*az Oktatási és Kulturális Minisztériumban működő Egyházi Kapcsolatok Titkárságának helyettes vezetője*):

Egyházpolitikai törekvések és kérdések Magyarországon 1989 után ♦ Snahy a problémy cirkevnej politiky v Maďarsku po roku 1948

9.50–10.10 SARNYAI CSABA MÁTÉ (*óraadó, Szegedi Tudományegyetem*):

Egyházak a rendszerváltó Kelet-Közép-Európában. Egy nemzetközi vizsgálat tapasztalatai, különös tekintettel Magyarországra, Szlovákiára és Ukrainára ♦ Cirkve a zmeny režimov v strednej a východnej Európe. Skúsenosti medzinárodného prieskumu s dôrazom na situáciu v Maďarsku, na Slovensku a na Ukrajine

10.10–10.30 NORBERT SPANNENBERGER (*tudományos munkatárs, Lippce, Németország*):
Hogyan láttak minket Nyugatról? ♦ Ako nás videli zo Západu?

10.30–11.00 KÉRDÉSEK ÉS VITA ♦ OTÁZKY A DISKUSIA

11.00–13.00 BARTAL KÁROLY TAMÁS (*a Jászói Premontrei Kanonokrend apátja*) és VÁRSZEGI ASZTRIK (*a Pannonhalmi Bencés Főapátság főapátja*):

Szerzetesrendek Szlovákiában és Magyarországon – történelem és személyes élmények a korlátokról, lehetőségekről és egy „szerzetes köztársaságról” ♦ Rehole na Slovensku a v Maďarsku – dejiny a osobné zážitky o obmedzeniach a možnostiach a o jednej „reholnej republike”

Moderátor: BALOGH Margit (*igazgató, MTA Társadalomkutató Központ*), GERGELY Jenő (*tanszékvezető egyetemi tanár, ELTE BTK*)

ZÁRSZÓ ♦ DOSLOV: SZARKA László (*igazgató, MTA Kisebbségkutató Intézet*), Štefan ŠUTAJ (*igazgató, Ústav regionálnych a národnostných štúdií Prešovskej univerzity*)

MAGYARORSZÁG
SLOVENSKO
УКРАЇНА

Neighbourhood Programme

A konferenciát a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség szervezeti keretei között működő Regionális Fejlesztési Operatív Program és Interreg Községi Kezdeményezés Irányító Hatósága a Magyarország–Szlovákia–Ukrajna Szomszédsági Program 2004-2006 HUSKUA/05/02/113 számú támogatási szerződés keretében támogatja. A projektet részben az Európai Unió és a Magyar Köztársaság finanszírozza.

Konferenciát podporuje Operatívnyprogram regionálneho rozvoja v rámci Národnej rozvojovej agentúry a Koordinačný úrad spoločnej iniciatívy Interreg v rámci grantovej zmluvy 2004-2006 HUSKUA/05/02/113 Programu susedstva Maďarsko–Slovensko–Ukrajina. Projekt je financovaný aj zo strany Európskej únie i Maďarskej republiky.

*Az előadás témájául szolgáló kutatást az OTKA T047393 számon támogatta.